

F R I F A G B E V E G E L S E

organ for

Den frie Arbeiderenes Faglige Landsorganisasjon.

Nr. 12.

5. årgang

23. mars 1945

Den faglige verdenskongress.

Arbeiderbevegelsen har alltid vært internasjonalt innstillet. Stadige kriser og krigerske oppgjør mellom nasjonene har riktignok gang på gang lammet eller ødelagt de internasjonale arbeiderorganisasjoner, men like ofte er arbeiderinternasjonalismen oppstått påny. Tilbakeslaget har vært harde, men de har gitt rike erfaringer. Illusjonene er etterhvert blitt færre, evnen til å vurdere de praktiske mulighetene er blitt større.

Den faglige verdenskongress som ble holdt i London i februar var et klart vitnesbyrd om hvor brennende interessen for internasjonalt samarbeid er blandt de faglige arbeidsorganisasjoner rundt om i verden. Konferansen var utvilsomt den mest representative som er holdt i den internasjonale arbeiderbevelses historie. Omlag 240 delegater fra 42 land som representerer mellom 50 og 60 millioner fagorganiserte arbeidere kom her sammen for å drøfte en rekke spørsmål av livsviktig betydning, ikke bare arbeiderklassen, men i videste forstand for hele menneskeheten. Drøftelsene pågikk i 11 dager og ble viet stor oppmerksomhet i hele verdenspressen.

Av vesentlig betydning er det at kongressen betyddet et definitivt brudd med arbeiderinternasjonalismens "europæiske isolasjon". Foruten Sovjet-unionen, som har 27 millioner fagorganiserte, var både nord- og sydamerikanske, afrikanske og asiatiske land representert. Ingen av disse var med i den gamle faginternasjonalen. Etter vår mening er det også grunn til å hilse med glede at kongressen innbød representanter for de tidligere fiendtlige Italia, Finnland, Bulgaria og Romania, Bare finnene nådde fram til møtet før det var slutt. Det var forøvrig russerne som foreslo at de skulle få være med.

I den komite på 41 medlemmer som skal forberede dannelsen av den nye internasjonale, bl. Ingvald Haugen, Sjømannsforbundets formann, valgt inn som medlem. Denne komiteen har igjen valgt et administrasjonsstyre som skal fungere på komiteens vegne og gjøre det viktigste av det forberedende arbeide. Komiteen består av 13 medlemmer. Samtige europeiske småstater er imidlertid holdt utenfor denne ytterst betydningsfulle komite. De har bare en indirekte representasjon gjennom belgieren Schewenels (faginternasjonalen) og hollenderen Oldenbroek (transportarbeiderföderasjonen). Mot denne utmanøvrering av småstatene protesterte Ingvald Haugen ganske skarpt. Det er vel sannsynlig at småstatene på kongressen i høst, når den nye internasjonale skal ferdigorganiseres, går samlet inn for en linje som gir dem en større medbestemmende innflytelse.

Valgene i Finnland.

ble en stor seier for Det demokratiske Folkeparti, som forøvrig ikke er noe enhetlig og fast organisert parti. Det består av 3 hovedgrupper: Det reorganiserte kommunistparti, "sekslinggruppen" under ledelse av de seks tidligere sosialdemokratiske riksdaagsmenn som i sin tid ble idømt tukthusstraffer for sin opposisjon mot den finske utenrikspolitikk, og som tredje gruppe en stor del av de sosialdemokrater som i høst dannet en organisert fraksjon mot Tanners politikk. Etter den foreløpigefølgende folketrompeten fikk de 49 av riksdaagens 200 mandater. Då det finske kommunistparti ble forbudt for 15 år siden, hadde det 23 mann i riksdaugen. Ved de senere valg stemte størstedelen av partiets velgere på sosialdemokratene. Ikke mindre enn 37 av de kandidater folkedemokratene stilte opp utenom "sekslingen" tilhørte den sosialdemokratiske opposisjon.

For det sosialdemokratiske parti betyr valget et klart mistillitsvotum til Tanners hærddøse politikk. Præstet blir fremdeles riksdagens störste, men tapet av 33 mandater til folkedemokratene er nok större enn de fleste hadde ventet. En kan vel regne med at valget vil føre til at Kilpi ("Suomen Sosialdemokratiets" redaktør), Vuori (L.O.s formann), Fagerholm og andre opposisjonsfolk innenfor partiet, som ikke har villet gå til noe organisatorisk brudd, nå blir mer toneangivende, mens Tannerfalangen må gi opp sitt gamle grep på partiapparatet.

De borgerlige partiene kan stort sett notere stillstand eller tilbakegang. Aigrarerne har mistet lomann. Samlingspartiet (Höire) har erobret et par representanter takket være stemmer fra nazipartiet, som nå er forbudt. Nazistene hadde 8 mandater i den gamle riksdag. Fremskrittspartiet (Venstre) ser ut til å beholde sitt mandattall. Det svenske folkepartiet, har tross sin opposisjon mot krigspolitikken, mistet et par representanter. Etter statsminister Paasikivis bestemte henstilling hadde såvel de borgerlige partier som sosialdemokratene unslatt å stille op helt kompromiterete politikere ved valget.

De finske valg viser at finnene ønsker et progressivt, demokratisk Finnland som vil gjøre alt for å komme i et varig vennskapslig forhold til Sovjetsamveldet. Regjeringen Paasikivi har innledet en slik politikk. Valgresultatet vil sannsynligvis påskynde, utvide og suplere det reformarbeidet som er påbegynt samtidig som det skulde lette den politikk som tar sikte på at Finnland og Russland kan leve ved siden av hverandre som gode naboer.

Verdens handelsflåte.

Håndslag gir følgende opplysninger om størrelsen av de forskjellige lands handelsflåter i 1945 - alle tall i millioner bruttotonn (tallene i parentes gjelder for 1939.)

Det britiske imperium	17.4(21.0)	De forenede stater	39.0(8.9)	Norge	2.5(4.8)
Holland	1.5(3.0)	Frankrike	0.8(2.9)	Sverige	1.6(1.6)
I Italia	1.3(1.3)			Sovjetsamveldet	
Hellas	0.6(3.4)	Danmark	0.6(1.2)	Japan	2.6(5.6)
				Tyskland	2.0(4.5)
				Andre land	4.5(5.0)

Dino Grandi om Mussolini.

Den kjedte italienske politiker Dino Grandi, som var en av Mussolinis nærmeste menn i årene 1922 - 1943 - som medlem av det facistiske storråd var han med på å styre Mussolini i 1943 - har offentliggjort en artikkelserie om Il Duce. Av plashensyn kan vi bare gjengi et par korte setninger fra artiklene: - Mussolini pleide ofte å si om Hitler: "Fyren er latterlig. Han savner intelligens og har ingen sans for det dynamiske og ingen politisk forståelse. Jeg kan ikke forstå hvordan et stort folk som tyskerne kan fortsette å følge Hitler. - De berømte diktatormøtene var vanligvis en farse. Hitler og Mussolini aksepterte aldri hverandres råd. Hitler snakket ikke italiensk. Mussolini forstod tysk, men mye mindre enn han ønsket at folk skulle tro. Resultatet ble en Hitlermonolog som Mussolini med sideblikker på de omkringstående lot som han fulgte intelligent med i. Det ble ikke ført noen protokoll ved disse møtene.

Russerne telefonerer med Berlin.

En frontkorrespondent i Isvestija forteller at russerne for en tid siden erobret en by øst for Berlin så fort at tyskerne ikke fikk tid til å sette telefonnettet ut av funksjon. En russisk major, som talte perfekt tysk, fikk det innfall å forlange Berlin på telefonen. Da det lyktes bed han om å få snakke med borgarmesteren. Han fikk snakke med borgarmesterens sekretær og sa: "Dette er fra borgarmesteren i Z. Hvordan har dere det?" "Det ser mørk ut" var svaret. - "Hvordan er det hos dere?" "Utmerket. For en time siden tok russerne byen". - "Spök ikke så dumt" utbrøt sekretæren. "Det er ingen spök" svarte majoren, "det er russerne som taler" - Hva den tveke sekretæren svarte forteller ikke historien.

Frontsituasjonen.

På vestfronten har Patton lynoffensiv i Saar-Pfälzområdet nå ledet til at praktisk talt all organisert tysk motstand vest for Rihnen er ophört. Tyskerne holder bare et bruhode på noen få miles utstrekning ved Neustadt. Siden offensivens begynnelsje er 135c nevobde steder erobret. Meget tydet på at de allierte her endelig har oppnådd å hindre tyskernes i neden større tilbaketreking over Rihnen og at de tyske armeer i dette området går sin undergang i nede allerede på vestsiden av elven. 3. og 7. amerikanske arme tok således 55.000 fanger i dagene mellom 14. og 22. mars og man regner at ytterligere 60. 000 manu her har valgt mellom overgivelse eller tilintetgjørelse. På fallende mange høyere offiserer har i de siste dager overgitt seg med den begrundelse at de ønsket å spare soldatene liv. Hele Saarområdet med sine rike kull- og stålverksteder er nå definitivt tapt for tyskerne. Ruhr ligger under sterkt artilleriild og den allierte overkommandørs verslet tirsdag og onsdag sivilbefolkningsen, de utenlandske arbeidere og jernbanefunksjonærenes om at de måtte se å komme seg vekk da nye nadeløse bombeardementer forestår. Oppropet sluttet med ordene: Ut av Ruhr - ut av krigen!

Ramagenbruahedet vokser fra hver dag i lengde og dybde og er i løpet av uken utvidet til det dobbelte. I nord står første armes styrker allerede på høyde ned Bonn på østsiden av Rihnen. Stadig nye pontengbruer blir slått over elva og overveldende mengder ned materiell strømmer over hver time. Antakelig vil framstötene i dette området i nærmeste framtid bli samorganisert med nye overganger i nord på Montgomerys avsnitt. Også det faktum at hovedtyngden av de alliertes flyangrep mot jernbaner og flyplasser nå er forlagt til nordavsnittet, tyder på at Montgomery har offensive planer.

I forbindelse med vestfronten nevner vi at det i den nøytrale pressen stadig har forekommnet rykter og gjetninger om en alliert "nordfront" i Danmark og Syd-Norge. Etter at både Siegfriedlinjen og Rihnen er forsert, er et slikt alliert framstøt betydelig minsket.

Karakteristisk for situasjonen i Tyskland er at mange kvinner nå offisielt er innskalt til soldattjeneste ved fronten. Den tyske landbruksminister har meddelt at alt fjerkre skal slaktes før 1. april.

På Østfronten ligger hovedpunktene fremdeles i nord og syd. En får inntrykk av at russene freløbig driver en slags "nervekrig" på midtfronten uten å sette alle kluter til. Det er mulig at tyskerne hadde ventet et raskt frontangrep mot Berlin og har stivet opp denne fronten med styrker fra nord og sør, og at det er russenes hensikt først og fremst å dra nytte av den svekkelsen som de tyske flankene er utsett for. Situasjonen er i et hvertfall fortsatt den at russene rydder opp på flankene mens hele verden med spenning ventet på hva som vil skje på midtfronten. Den iskalde russiske tålmodigheten har imidlertid så mange ganger gått forut for store operasjoner at det neppe er noen grunn til å tvile på avgjørende hendelser når signalen endelig gis.

Vi gjengir nedenfor de viktigste erobringer og frontandringer i uken som gikk. Vestfronten Amerikanerne har erobret Mainz, Worms, Saarbrücken, Kaiserlautern og Saarlautern, og i Ludwigshafen gjennom torsdag bare noen små motstandsredder. Franske styrker har tatt Lauterburg og står nå like overfor Karlsruhe som ligger på østsiden av Rihnen. I Renagenbruahedet er Oberkassel og Rüdenbach tatt.

Østfronten I Øst-Preussen er Braunsberg 64 km vest for Königsberg tatt. I dette området er ytterligere 30 byer renset. Sjukov har på sitt avsnitt tatt den viktige by Altdam, 17 km øst for Stettin. Han behersker nå hele Oders østbredd fra Schwedt til Østersjøen, mindre enn 8 km fra Stettin sentrum. Russene har også nådd Østerejøen mellom Gdynia og Danzig.

Gestapo hovedkvarter i Kjøbenhavn ble totalt ødelagt ved et moskitangrep onsdag middag. Mange gestapofolk og danske angivere ble drept, og store mengder av gestapos materiale ble ødelagt. Endel danske gisler ble reddet, men noen ektekon i flammene. Ingen hus i nærheten ble rammet ved bombingene. Det rådgivende polske nasjonsrådi London er opløst, sannsynligvis for å få løsningen av det polske spørsmål i overensstemmelse med folkekonferansens beslutninger.

side 4.

Hjemmefronten.

Natt til 19/3 kl. 3,20 ble Nach Kelvinators hovedverksted i Haxthausens gt. sprengt, og omtrent samtidig gikk man til aksjon mot Nach Kelvinator Automobilhuset, Bygdø Alle 23.- Verkstedet arbeider 100 % for tyskerne. Begge aksjonene var vellykket. Spesialmaskiner, ladestasjon cm lag 800 liter bilolje, flere bilmotorer, minst 25 tyske biler samt en bilheis ble ødelagt. Jernbanesabotasjen.

Hér er en pålitelig oversikt over sprengningene natten til 15/3: Larvik, bru over Lågen - Kjose, Bergbrua mellom Kjose og Eikenæs - Åshusugen mellom Galleborg og Sende, 7 sprengninger - Råstad sporveksler sprengt - Stokke, elle veksler unntatt en sprengt - Kjelle, tog veltet - Tønsberg, 4 veksler, sporskiftehytta med stilverket - Skoppum, sprengning på tomt og veksler - Barkåker, en veksel - Nykirke, veksler - Sverthusbrua ved Nisterud - bru mellom Ernagedal og Neslandsvatn - 33 sprengninger mellom Saggronda og Melhøe - Vestfossen, overgangsbru og noen maste - strømløst Ski-Sarpsborg-Ski, to lokomotiv + en traktor, lokomotivstall ødelagt - 2 skinner Ås - Vestby - Skinnegang ved Hølen, Kjørleledningen mellom Moss og Kambo - Onsøy, begge veksler og mast - Tomth, bru og flere andre sprengninger - Råde, veksel og maste - Såner, veksel - Mysen, 2 lokomotivesvingskinner, vannsteder, veksel og skinnelager - Fredrikstad, sprengning 5 steder - Ås, maste sprengt - en bru mellom Ås og Vestby - Sarpsborg, et lokomotiv sprengt vestre linje uferdig mot Oslo - Idd, veksler og telefon - Skjeberg, veksler 3 underganger.

44 angivere og andre farlige nazister ble likvidert i 1944

Troppetransportskip senket.

Nylig ble "Marco Brunner" som gikk i troppetransport fra Norge, senket utenfor svenskkysten. 5 - 700 mann fulgte skipet til bunns.

Nazistisk oppfinnsonhet.

Rogstad har funnet på å blokkere bestemte familier for natttilförsler i 3 dager. Han har også bestemt at 2 kjendte menn skal plasseres på lokomotivet på det tog han velger ut. - I Skien straffer gode nordmenn ved at vannet stenges av for dem.

Slik må ikke gjenta seg.

Lørdag 17/3 sommerkalte NS en del kjendte menn i Bærum til et møte i Rådhuset i Sandvika. Så å si alle de innkalte møtte frem - ialt 18 - 20 stykker. Forsamlingen var under møtet bevoktet av væpnet politi. Fylkesfører Holm holdt en tale hvor han raste mot den siste tids sabotasjehandlinger. Derpå ble de fremmøtte kalt inn til Holm enkeltvis - stadig under væpnet vakt og ble truet til å underskrive en erklæring som i typisk nazistisk ordelag tok avstand fra sabotasjen. Alle skrev under.

Ingen undskyldning kan godtas for en slik handling, den kan utnyttes i en kampanje som fienden har satt igang for å bringe våre hjemmefrontsoldater i vanvry hos folket. Hjemmestyrkene setter livet inn for å påskynde Tysklands nederlag og vårt lands befrielse. De må ikke bli falt i ryggen av sine egne!

Den nazistiske L.O. ledelse, har høitidelig erklært at Oslo Fuglige Samorganisasjons kontorer er stengt fordi samorganisasjonens gjøremål kan utrettes av de sentrale L.O. - instanser. Stegningen er en grei bekreftelse på hvor lite de kommissariske ledere har å bekjæftige seg med. Oslo Samorganisasjon vil imidlertid etter krigen spille en sentral rolle ved gjennomføringen av en